

ΧΡΥΣΟΒΟΥΛΛΟΝ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ

Τὸ ἐπ' ἀριθμὸν ΡΞΓ' κατάλοιπον ἐκ φύλλων 6 γεγραμμένων ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ὄψεων περιέχει «Ἐκ τοῦ ἀγιορειτικοῦ κώδικος μονῆς Διονυσίου ἀντίγραφον Φιλ. Γεωργαντᾶ» ὡς σημειοῖ ἔξωθεν αὐτὸς ὁ λάμπρος.

Τὸ ἀντίγραφον τοῦτο ἀρχεται ὡς ἑξῆς.

«Φ. 582α «Χρυσόβουλλον τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ δοιδίμου ἐν βασιλεῦσι κῆρ Ἀνδρονίκου καὶ αὐτοκράτορος Ῥωμαίων τοῦ Παλαιολόγου:—Τυπικοῦ χάριν βραβευθὲν τοῖς κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος εὐρισκομένοις ἐν τοῖς μοναστηρίοις καὶ ὅπως χρῆ ἀπέχεσθαι τῶν ὀρίων τοῦ πρωτάτου ἀγίας τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας καὶ μητρὸς τὰ πρεσβεῖα ἐχούσης πασῶν τῶν κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος θείων μονῶν: —(Ἐρυθρεῖ βιφῆ γέγραπται ὁ τίτλος)».

Τὸ χρυσόβουλλον ἀρχεται ὡς ἀκολούθως·

«Πάση μὲν νοητῇ κτίσει καὶ αἰσθητῇ ὁ ταύτην κατ' ἀρχὰς οὐσιώσας ἀρρήτω λόγῳ».

Εἶνε φανερόν ὅτι ἐνταῦθα πρόκειται περὶ τοῦ γνωστοῦ χρυσοβούλλου τοῦ Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου τοῦ δημοσιευθέντος ὑπὸ τοῦ Ph. Meyer ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ «Dis Haupturkunden für die Geschichte der Athosklöster» (Leipzig 1894) σελ. 190ἔ. Συγκρίνοντες τὸ κείμενον τοῦ Meyer, ὅπερ ἄλλως ἀντεγράφη ἐκ τοῦ πρωτοτύπου τοῦ εὐρισκομένου ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων (ἐν. δν. σ. 276) πρὸς τὸ κείμενον τοῦ ἡμετέρου ἀντιγράφου εὐρίσκομεν μικρὰς διαφορὰς ἀναξίας λόγου. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων περιττὴ καθίσταται ἡ ἐκδοσις τοῦ ἡμετέρου ἀντιγράφου, ὅπερ πρὸς τοῖς ἄλλοις εἶνε καὶ κολοβὸν ἐλλειπόντων στίχων τινῶν ἐν τέλει.

Κ. Ι. Δ.

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΑ

Τὸ ὑπ' ἀριθμὸν ΞΖ' κατάλοιπον περιέχει τὰ ἀκόλουθα :

1. Τέσσαρα ἐντυπα τὰ ἑξῆς :

α'. *Archiv für Stenographie* Monatsblatt für die wissenschaftliche Pflege der alten Tachygraphie und der neuzeitlichen Kurzschrift herausgegeben von Dr. Curt Dewischeit (Berlin Juli 1902 ἔτος 54 ἀριθ. 7).

β'. Τεύχος τοῦ αὐτοῦ περιοδικοῦ *Archiv für Stenographie* (ἔτος 56 Neue Folge τόμ. 1 τεύχ. III).

γ'. Τεύχος τῆς *Berliner philologische Wochenschrift* (ἔτος 24. 1904 11 Ἰουνίου ἀριθ. 24) ἐνθα κρῖσις τοῦ ἔργου M. Gitlbauer *Studien zur griechischen Tachygraphie*.

δ'. Τεύχος Sonder-Abdruck τῆς *Byzantinische Zeitschrift* (XIV 3 καὶ 4) περιέχον ἔργασίαν τοῦ V. Gardthausen ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Zur byzantinischen Kryptographie».

2. Τέσσαρα φύλλα χάρτου, τὰ αὐτά, περιέχοντα ἕκαστον δώδεκα πανομοιότυπα κρυπτογραφικά, τυπωθέντα πιθανώτατα ὑπὸ τοῦ Λάμπρου πρὸς χρῆσιν τοῦ παλαιογραφικοῦ φροντιστηρίου αὐτοῦ. Ἐν ἐνὶ τῶν φύλλων τούτων ἔχει ἰδιοχείρως σημειώσει ὁ Λάμπρος πόθεν ἔχουσι ληφθῆ τὰ πανομοιότυπα ταῦτα. Οἷτω κάτωθεν τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 1 σημειοῖ «Φλωρεντίας P. Lv. cod. IV. φ. 216 χειρὶ Δημητρ. Λεοντάρη», τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 2 «Batic. Reg. 181 φ. 284α», τοῦ 3 «Νεαπόλεως III B—1 φ. 333α» τοῦ 4 «Ἱεροσ.» τοῦ 5 «Ἱεροσ.» τοῦ 6 «Ἱεροσ.» τοῦ 7 «Ἱερ. βιβλ. B σ. 309 κώδ. 2—3» τοῦ 8 «Ἱερ.» τοῦ 9 «Ἁγ. Ὁρους» τοῦ 10 «Ἁγ. Ὁρους» τοῦ 11 «Ἁγ. Ὁρους» καὶ τοῦ 12 «Φιλικῶν». Ἐν ἑτέρῳ δὲ τὰ ἑξῆς: Ὡς πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 5

(ἀνορθόγρ.)

Τὸ παρὸν ψαλτήριον ἐγράφη δι' ἐμοῦ Γρηγορίου Ἱεροδιακόνου τοῦ Μαυροθαλασσίτου ἐκ Τραλέης καὶ Βασιλειάνων καὶ τῷ ἀφίνω εἰς τὴν λαυραν τοῦ ἁγίου Σοβα νὰ διαβάξη ὅποιος θέλει μόνον

1. Τὰ δύο ἄλλα φύλλα ἐκ τῶν τεσσάρων οὐδεμίαν σημασίαν ἔχουσιν.

απαντοθεν να μην τὸ εὐγάνη κανεῖς και οἱ ἀναγινώσκοντες εὐχεσθε
ἐπὲρ τὸν γράφαντα—Και.

Οὕτω παρὰ Κεραμεῖ

Β' → 602 ἀρ. 587 πατρ. Ἱεροσ.

Ἐν ἔτει ἀγλε μαρτίῳ κ' ὁποῦ και αὐτῇ τῇ ἡμέρῃ ψάλλεται ρ' ἡ
μνήμη τῶν ἁγίων πατέρων τῶν ἐν τῇ Λαύρῃ τοῦ ἁγίου Σάββα
ἀναιρεθέντων».

Ἦ; πρὸς τὸ 6 ταῦτα

«Β' 309

Δὲν τὸ ἀναλύει· πρόκειται διὰ σύνθετα κρυπτογρ. ἡ λέξις Λαυ-
ρέντιος».

Ἦ; πρὸς τὸ 7 ταῦτα

«Ἱερ. Β' 319

Ἐν τῷ κρασπέδῳ γεγραμμένη τοῦ 142 φύλλου.

Ἐχει δὲ ὡδε ἀρ. πατρ. Ἱερ. 207. δὲν λέγει ὁ Παπαδ. ἀν ὑπάρ-
χει κλεις.

Ἐν Ἱεροσολύμοις (;) τὸ ἀναλύει μετ' ἐρωτηματικοῦ ὁ Κεραμεύς».

Ἦ; πρὸς τὸ 8

«(ἰνάποδα)

ὡς συνέπεται (;) εἰς τὸ 7».

Ἦ; πρὸς τὸ 9

«ἐν τῷ τοῦ Βιχλαδμ λίθῳ
ἐν Μετεώρῳ Ἰουλίῳ ι ὥρα δ».

Ἦ; πρὸς τὸ 10

«ἐν Ἰωαννίνοις ἐγράφη τὸ παρὸν ἐπὶ ἔτους ζμζ'

ἔπεται φεβρουαρίου μηνὸς

ὄχι κρυπτογραφικῶς».

Και ὡς πρὸς τὸ 11

«Μὴν Ἰουλίῳ κδ' ὥρα β'

ἐν Μετεώρῳ ἔτους ζνδ»

3. α) Φάκελλος περιέχων δέκα δελτία ἐφ' ὧν ἔχουσι σημειωθῆ
διάφοροι κώδικες, ἐν οἷς κρυπτογραφικῶς, και ἐργασίαι ἀναφερόμε-
ναι εἰς τὴν κρυπτογραφίαν β) δεύτερος φάκελλος περιέχων τεμάχια
χάρτου, ἐφ' ὧν ἔχουσι σημειωθῆ διάφοροι κώδικες, ἐν οἷς κρυπτο-

γραφικά και έργασια αναφερόμενα εἰς τὴν κρυπτογραφίαν ἐν αἷς ἀναφέρεται καὶ

Allatius De cryptographia
Græcorum

Legrand XVII siecle

II 9»

Ἐν τινι φύλλῳ σημειοῦνται τὰ ἑξῆς:

«Κρυπτογραφικά

Ἐν φωτογραφίαις Apparatous

ἀρ. 38 Βονωνίας ἐξ ἱατροσοφίῳν

ἀρ. 57 Μονῆς ἀγίου Παντελεήμονος

ἀρ. 58 Νεαπόλεως Nationale III—B—1

ἀρ. 59 Μοδένης

ἀρ. 60 Cod. Reg. Ser. Ἑρμηνεία βραχυγραφῶν

ἀρ. 61 Βονωνίας 3636 φ. 319α

ἀρ. 62 » » φ. 250β

ἀρ. 63 Μεδιολάνων B 113 sup. Ἀλφάβητοι

ἀρ. 64 Μαρκιανοῦ φιλτά φ. ριζ

ἀρ. 65 » » φ. ρη'α

ἀρ. 75 Βονωνίας 3632

ἀρ. 84 Παρισ. 2228

ἀρ. 100 Παρισ. 1574

ἀρ. 107 Παρισ. 9467 (καὶ Omont ἐν Revue ?)

γ) τέσσαρα ἀντίγραφα ἐπὶ διαφανοῦς χάρτου διὰ μολυβδίδος τῶν ὑπ' ἀριθμὸν 9 καὶ 11 πανομοιοτύπων τῶν δημοσιευθέντων ἐν τοῖς ἀνωτέρω μνημονευθεῖσι φύλλοις (πρβλ. ἀνωτέρω ἀριθμὸς 2).

4. Ἑπτὰ φωτογραφίαι, ἐν αἷς ὑπάρχουσι κρυπτογραφικά τὰ ἑξῆς:

α' Μοδένης cod. II Puntoni (a v 2, 11) φ. 99α

β' Βονωνίας κῶδ. ἀρ. 3632 φ. 13β

γ' Κῶδ. Βενετίας Μαρκιαν. Cl. VII cod. 38 φ. ριζ'α

δ' Κῶδ. Βενετίας Μαρκιαν. Cl. VII cod. 38 φ. ρη'α

ε' Βονωνίας κῶδ. 3636 φ. 250β

στ' Κωδ. Βονωνίας 3636

ε' la carta 319 Verbo del cod. 3039.

ζ' Κρυπτογραφικὸν φ. 1α τοῦ κώδικος 529 τῆς ἐν ἀγίῳ Ὁρειμονῆς Παντελεήμονος.

5. Δύο πανομοιότυπα κρυπτογραφικῶν, ὧν τὸ ἕτερον τῶν Θεραπνῶν (ποβ. Βήη σ. 29 ἀρ. 31 καὶ σ. 45).

6. Πέντε φύλλα χόρτου, ἐφ' ὧν κρυπτογραφικά, τὰ ἐξῆς:

α' Φλωρεντία Λαυρεντιακή

(Conv. Soppressi 53 γ' αἰῶνος)

Ἐν κενῷ φύλλῳ 349 α

Παρατίθενται τὰ κρυπτογραφικὰ ἀντιγραφέντα.

β'. Βενετία C1- VII cod. XXXVIII

ιε'. αἰῶνος—ιστ.

φ. ριζ' α

Παρατίθενται τὰ κρυπτογραφικὰ ἀντιγραφέντα.

γ'. Κρυπτογρ. ἀλφάβητον

ἐν φ. 214β—215α τοῦ Λαυρεντι.

Conv. Soppr. 2 (βομβ. γ'—ιδ' αἰῶνος)

φ. 214 β

φ. 215 ἐν συνεχείᾳ

Παρατίθενται τὰ κρυπτογραφικὰ ἀντιγραφέντα

ι. 23 Ψῆφος τοῦ ἑφίλαι ἐπὶ τῶν κθ'.

Inc. Β Κθ NH Γ κθ πζ' κλ.

I'ut 28 cod. 34 μεμβρ. ια' αἰῶνος

vide catal. codic. ostrol. graec.

ι. 23ν Ἄτερος ψῆφος τοῦ ἑφίλαι ἐπὶ τῶν τριάκοντα.

Ψῆφος τοῦ ἑφίλαι ἐπὶ τῶν λστ'

δ' Omont Manusc. Grecs datés rec. acq. per le libl. Nat
(Rev. d. bibl. 8 (1898) σ. 352—3.

Περιγραφή τοῦ κώδικος καὶ παράθεσις κρυπτογραφικῶν ἀντιγραφέντων ἐπὶ διαφανοῦς χαρτοῦ διὰ μολυβδίδος.

ε'. Ms. grec 254 (Colbert 591) Papier 22ⁿ feuillet 295 sur 200 millimètres κ.λ. Περιγραφή τοῦ κώδικος καὶ παράθεσις κρυπτογραφικοῦ σημειώματος ἀντιγραφέντος ἐπὶ διαφανοῦς χαρτοῦ διὰ μολυβδίδος.

Τοιοῦτον τὸ ὄλικόν, ὅπερ περιλαμβάνει τὸ ἡμέτερον κατάλοιπον. Αναμφιβόλως ὁ Λάμπρος εἶχε συναθροίσει τὸ ὄλικόν, τὸ ὁποῖον βεβαίως θὰ συνεπλήρου, ὅπως ἐπὶ τῇ βάσει τούτου ἐκδῶση ἐργασίαν περὶ κρυπτογραφίας, τὴν ὁποίαν μάλιστα κατὰ τὸ 1903 εἶχε προαναγγεῖλαι ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ μεταφρασθέντι ἔγχειρίδι τῆς ἐλληνικῆς καὶ λατινικῆς παλαιογραφίας Ἐδουάρδου Θόμψωνος (1903 σ. 158) «Πρὸβλ. τὴν ἐν τῇ Ἐπετηρίδι τοῦ ἔθνικοῦ Πανεπιστημίου δημοσιευθεσομένην παρ' ἐμοῦ πραγματείαν Συμβολαὶ εἰς τὴν ἐλληνικὴν κρυπτογραφίαν». Λυστυχῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην δὲν ἐξέδωκεν ὁ Λάμπρος, οὐδὲ συνέταξε κἄν, διότι ἄλλως θὰ ἐσώζετο ἐν τοῖς καταλοίποις αὐτοῦ.

Κ. Ι. Δ.